

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๙๑.๓/ว ๑๒๖๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การขับเคลื่อนมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓ มติ ๕ นโยบายสนับสนุนพื้นที่จัดการตนเอง เพื่อสังคมสุขภาวะ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนามติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓ มติ ๕ นโยบายสนับสนุนพื้นที่จัดการตนเอง เพื่อสังคมสุขภาวะ จำนวน ๑ ชุด

อนุสนธิ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งมี นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่จัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อพัฒนาระบบงานนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม และในมาตรา ๔๕ บัญญัติว่า ในกรณีที่สมัชชาสุขภาพแห่งชาติมีข้อเสนอให้หน่วยงานของรัฐนำไปปฏิบัติหรือนำไปพิจารณาประกอบในการกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ให้เสนอต่อคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการให้บรรลุตามควรแก่กรณีต่อไป

ในการนี้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ได้จัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๕-๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ขอให้ นำมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓ มติ ๕ นโยบายสนับสนุนพื้นที่จัดการตนเองเพื่อสังคมสุขภาวะ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการตามมติที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ ลงมติรับทราบมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓ มติ ๕ นโยบายสนับสนุนพื้นที่จัดการตนเองเพื่อสังคมสุขภาวะ ตามมติคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เสนอ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) โดยให้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติรับความเห็นของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีไปพิจารณาดำเนินการด้วย และขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการตามมติที่เกี่ยวข้องต่อไป ดังนี้

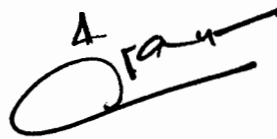
๑. การเข้าไปมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมติดังกล่าว ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานและอยู่ในกรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
๒. กรณีเรื่องงบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนด
๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ ดังนั้น การดำเนินการตามมติดังกล่าว ต้องไม่ขัดต่อความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

/กรมส่งเสริม...

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เห็นว่าการดำเนินการตามมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓ มติ ๕ นโยบายสนับสนุนพื้นที่จัดการตนเองเพื่อสังคมสุขภาวะ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในพื้นที่ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแกนหลักในการสนับสนุนให้เกิดกลไกความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในระดับท้องถิ่น จึงเห็นควรแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และสถานะทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระยุทธ เอี่ยมอำภา)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการมีส่วนร่วม

ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๓๒-๓ โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๐๓

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

นโยบายสนับสนุนพื้นที่จัดการตนเองเพื่อสังคมสุขภาวะ

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่สาม

ได้พิจารณารายงานเรื่องนโยบายสนับสนุนพื้นที่จัดการตนเองเพื่อสังคมสุขภาวะ^๑

รับทราบ ว่าวิธีการบริหารจัดการ การพัฒนาแบบรวมศูนย์ทั้งเชิงอำนาจและเชิงงบประมาณ ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียม ความไม่เป็นธรรมของสังคม ประชาชนไม่สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนา รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรที่สอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่ตนเอง ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นถึงความไม่สมดุลของอำนาจระหว่างรัฐกับชุมชนท้องถิ่น

รับทราบ ว่าการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นถูกกำกับ ควบคุมโดยนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับ และกลไกจากการบริหารราชการส่วนกลางและการบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะการจัดสรรและการบริหารงบประมาณท้องถิ่น เป็นข้อจำกัดทำให้ท้องถิ่นไม่สามารถจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งแสดงให้เห็นถึงความไม่สมดุลของอำนาจระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค กับท้องถิ่น

รับทราบ ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานและองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย รวมถึงองค์กรสนับสนุนงบประมาณบางองค์กร ไม่เอื้อต่อการสนับสนุนให้ชุมชนจัดการตนเองในพื้นที่ สิ่งที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นถึงความไม่สมดุลของอำนาจระหว่างองค์กรสนับสนุนงบประมาณกับชุมชนท้องถิ่น

กังวล ว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นสัญญาณความไม่เป็นธรรมและความรุนแรงในสังคม หากรัฐไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับพื้นที่ ไม่สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น จะทำให้ปัญหาทวีความรุนแรงจนไม่อาจควบคุม และอาจนำไปสู่ความแตกแยกทางสังคมจนยากที่จะเยียวยา

ตระหนัก ว่าการปฏิรูปประเทศไทยโดยหลักการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถจัดการตนเองในพื้นที่ไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้ หากไม่ปรับเปลี่ยนสมดุลอำนาจ สมดุลในการบริหารงบประมาณระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรนโยบาย องค์กรสนับสนุนงบประมาณกับชุมชน

ตระหนัก ว่าการจัดสมดุลเชิงอำนาจ เป็นเรื่องที่ต้องเร่งดำเนินการ โดยลดอำนาจการบริหารจัดการของการบริหารราชการส่วนกลางลงให้เหลือเพียงภารกิจหลักเท่าที่จำเป็น การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และการจัดกระบวนการบริหารงานพัฒนาเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง สิ่งที่สำคัญคือ การที่ประชาชนในชุมชนสามารถตัดสินใจ กำหนดทิศทางการพัฒนา บริหารจัดการชุมชนของตนเองร่วมกับหน่วยงาน และภาคีอื่นๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

จึงมีมติดังต่อไปนี้

^๑ เอกสาร สมัชชาสุขภาพ ๓ / หลัก ๗

๑. ขอให้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้การสนับสนุนพื้นที่จัดการตนเองเพื่อสังคมสุขภาวะ เป็นนโยบายสำคัญ โดยมอบให้ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนร่วมกับสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย เป็นแกนประสานให้เกิดคณะกรรมการที่เป็นกลไกการดำเนินการประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการชุมชนท้องถิ่น ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาชน โดยให้มีผู้แทนชุมชน ในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ทั้งนี้คณะกรรมการมีหน้าที่พัฒนากลไกการจัดการตนเองและพัฒนาศักยภาพชุมชนท้องถิ่นให้จัดการตนเองในทุกระดับ โดยพิจารณาแนวทางดำเนินการเบื้องต้น ดังนี้

๑.๑ พัฒนากลไกร่วมในชุมชนท้องถิ่นให้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ในทุกระดับ ทั้งแผนชุมชน แผนท้องถิ่น แผนอำเภอ และแผนจังหวัด โดยให้กลไกดังกล่าว มีสัดส่วนผู้แทนภาคประชาชนกับภาคประชาสังคมรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

๑.๒ สร้างมาตรการเพื่อกำหนดให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ในทุกระดับ มีแผนงานและโครงการที่ชุมชนในพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบโครงการร่วมกับท้องถิ่นและ/หรือราชการส่วนภูมิภาค โดยมีงบประมาณสนับสนุนจากท้องถิ่นและ/หรือราชการส่วนภูมิภาค ในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของงบประมาณที่ดำเนินการด้านสุขภาวะแต่ละพื้นที่

๑.๓ สร้างกลไกเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการตนเองให้กับชุมชนท้องถิ่น

๑.๔ พัฒนากลไกให้ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในกระบวนการติดตาม กำกับ และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ในทุกระดับ

๑.๕ สร้างข้อตกลงร่วมกับหน่วยงานและองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย รวมถึงองค์กรสนับสนุนงบประมาณให้มั่นนโยบาย และจัดสรรงบประมาณหรือเงินทุนให้ชุมชนท้องถิ่น บริหารจัดการ ตามภารกิจที่ชุมชนท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดและตัดสินใจเอง

๑.๖ ร่วมกับสถาบันวิชาการ ศึกษาวิจัยรูปแบบการปกครอง โครงสร้างเชิงอำนาจ ลักษณะความสัมพันธ์ ที่เอื้อต่อการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดและในพื้นที่ลักษณะพิเศษ โดยศึกษาให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี เพื่อรายงานผลต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๕ และคณะรัฐมนตรีเพื่อผลักดันให้เกิดการทดลองปฏิบัติการในพื้นที่ต้นแบบ

๒. ขอให้สมาชิกสมัชชาสุขภาพแห่งชาติพิจารณา กำหนดเรื่องพื้นที่จัดการตนเองเพื่อสังคมสุขภาวะ เป็นหนึ่งในระเบียบวาระของสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อติดตาม ประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ทุกระดับภายในจังหวัด

๓. ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นองค์กรหลักในการสนับสนุนงบประมาณ และประสานการดำเนินงานร่วมกับ สภาองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน เครือข่ายภาคประชาสังคม เครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัด เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด ใช้เงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๖, ๗๘(๓), ๘๗(๑), ๘๗(๔), ๑๖๓ ดำเนินการออกแบบ และผลักดันให้ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดการตนเองตามรูปแบบที่เหมาะสม

๔. ขอให้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูป (คปร.) และคณะกรรมการ
สมัชชาปฏิรูป (คสป.) นามตินี้ไปเป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอที่ชัดเจนและผลักดันไปสู่การปฏิบัติอย่าง
เป็นรูปธรรม

๕. ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ รายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ
ครั้งที่ ๕